

VASÁRNAP

POLITIKAI TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI

HETILAP

Felelősség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V., BATHORY-UTCA 24. SZÁM.
 L. FALU* Magyar Gazda és Földművelésügyi Szövetség.)
 Telefon: 11-35-62.
 Postafeliratoképzéstarti csekk száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN HÉTEN

Előfizetési díjak a tv. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Népszerű gazdasági előadásokról” című füzetekkel együtt: egész évre 4, félévre 2, negyedévre 1 Ft.
 Külföldre: egész évre 8, félévre 4, negyedévre 2 Ft.

Budapest, 1941.

XXII. évfolyam, 43. szám.

Október hó 24.

A költségvetés tárgyalása után a kormány benyújtja a mezőgazdaság fejlesztéséről szóló törvényjavaslatot

A miniszterelnök beszámolója a helyzettől és felhívása a termelőkhöz és fogyasztókhöz

A Magyar Élet Pártja október 22-án tartotta tartotta első ösz. pártgyűlését az Akadémia-udvarban. A pártvezetők iránt rendkívül nagy érdeklődés nyilvánult meg. Megjelentek a kormány részéről Erdőssy László miniszterelnök és Köllösics István, vités Bartha Károly honvédelmi, Kereszt-Fischer Ferenc belügyminiszter, Varga József iparügyi, Reményi-Schneller Lajos pénzügyi, Honán Béla kultúra- és tudományügyi, Györfly-Benygyel Sándor közlekedési miniszter kormánytagok mellett megjelentek még az érkezők, Jelen voltak a párt országgyűlési képviselői, a felsőházi tagok és a főispánok úrvendé-lyen teljes számban.

— Ebben az évben Széchenyi István születésének 150. évfordulóját állítjuk. Ez az ezüstös Széchenyi-éve. Talán megemlékezni egy idézetet az ő tanításainak a megfontolására és megváltására mindig előttünk álló igazságainak kimerítően tartózkodni. Csak egy rövid mondatot idézünk, ami így szól: „Bened. értelm és egy kis nyel-külömb, ez az a három elem, amelyből ennek az országnak leírásait, békéjét és nyugalmát fenn lehet tartani.”

— Arra kérlek benneteket, hogy kitöröljétek az utolsó szóra tegyék a hang-nyelvi; néhányszor. Nézzünk szembe vele. Nézzünk szembe ha van, ha lesz, ha nagyobb is lesz, mint ma! Vissel-

jük el. Mások is érveltek. Súlyosabban, mint mi. Lehetetlen, hogy ennek az országnak minden felében ne éljen az együttérzésnek és közreműködésnek az a szelleme és szándéka, hogy lemond-adjon, átadja, adni tudjon, ott és akkor, amikor kell. Ez vonatkozik a termelőkre, a vállalkozó magyar számban tökéletesen és maradéktalanul bízom. Vonnakozik a fogyasztó közönségre, amelynek néha, sajnos, ellent az érdeke-nyozására a embertársaink, azaz meg-nyújtására vezető oklatlan hisztéria.

— Ennek végét kell vetni! Ezért kértem tőletek, hogy társaitok által, elemeven azt a kapcsolatot, amely benneteket a választóközönséggel össze-fűz. Vigyétek be a közútiutakba a ma-

gyar életnek azt a parancsát, hogy a termelő és a fogyasztó egyformán önzemen embertársaira, úgyszólván az azonos-ára is, neccak magára. Meggyőződésünk, hogy ez az elv előválogás lesz szám-zaik életükben. Ez az elv kitartással és kitartással, azaz az embertársai, amilyen állítást és korlátozást eltekintve az az-embertársak közöttünk firta szűzülök tá-voztólak benneteket.

A miniszterelnök szavait hosszantartó és lelkes taps követte.

Utána Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter szövegeket és ismertette az 1942. évi költségvetési javaslatot, vala- mint

a hadiközlésen valórizálásáról szóló javaslatot.

A hadiközlésen valórizálásáról szóló javaslatot egyébként a Magyar Élet Pártjának közgyűlésén és a közgyűlési ülésén október 22-án ismertetésére és el-fogadta.

Végül vités Lukács Béla országos elnök mondatot közölte a miniszter-előnökök és a pártvezetőkkel szembe-állásukért.

Az értekezletet pálytársakon követte.

GYÖRFY-BENGYEL SÁNDOR:

A közzététel felelős irányítói nem kérnek mást a közönségtől, csak fejelemzett, nyugodt magatartást és bizalmat...

A közzételési miniszter az új árellenőrzési rendszerrel

Györfly-Benygyel Sándor közzé-telési miniszter, az elnök: beleté-lyben érvelés kézzel tartja le azt a nyere-zészkérdési céljait akcióit, amelynek nyomán a fővárosi piacról egyes cik-kek teljesen eltűntek. A miniszter érvelés intézkedése után ezek a ne-hérségük megszűntek; különösen feltű-nyő volt a tojás-spekuláció letörése.

— A zavarteltelti iparkodó hírvetés csaknem valamennyi cikk kapcsán olyan híreket terjeszt, mintha egyik-másik cikkben hamatosan súlyos hiányok jelegyenehén, vagy hamaro-san jelegyenehén, fognak bevezetni különféle cikkekre, így legutóbb a dohányról és textilárukról terjeszt el ez a feléltetlen híresztelés.

— Az árellenőrzés országos rendjének új alapon való megszervezéséről és a különféle híresztelésekre vonatkozóan Györfly-Benygyel Sándor közzételési miniszter legutóbb hírlapi nyilatko-zatot tett, melyben többek között a következő nagyfontosságú kijelentés-eket tette:

— Hábórus időben, — mondotta a miniszter — a legfontosabb köte-leség az, hogy mindenki őrizze meg nyugalmát, ne álljon fel alaptalan híreszteléseknek, mert nagyon jól tudjuk, hogy az ellenséges propa-ganda mindent elkövet, hogy kilön-böző rémhírek terjesztésével gyen-ítse a belső frontot.

Nyilatkozata további során megem-

lékezett a miniszter a meghíussult-fu-lyaspekulációról, rámutatott a bur-gonyafélékre körül zavart kelteni ipar-kozó üzemekről, majd a következőket mondotta:

— A jövőben megvizsgáljuk minden hírtelen fellépő árhánying okát és ha rájövünk arra, hogy az árhánying a háborús idők kárte-kony nyeresézkéző nyeresézkéző célzata okozza, úgy nem riadunk vissza a legerélyesebb eszközök alkalmazásával sem. Amny bizonyos, hogy a mesteréges ár-nyánying előidézése nyeresézkéző áru-ka helyi mértékben alkalmazott ár-lesztéllítással, akár más módon mindenkor letörjük.

— A közzététel felelős vezetői, irányítói nem kérnek mást a köz-önségtől, csak fejelem-zett, nyugodt magatartást és bizalmat.

A miniszter ezután megfogolta azo-ka a híreket, mintha illetékes helyen a dohánnyal, vagy a textilárukra a pontosság, bizonyosságuk terjedési fogalmozásának. Bejelentette végül a miniszter, hogy az országos ár-nyel-lyvetel kiépítésével életbelépő új rendszer fogja megakadályozni az árdragítást és a spekuláció kísérlete-zését.

A közzételési miniszter által emlí-

tett új árellenőrzési rendszer néhány napon belül az egész országban életbe-lyep. Az új rendszer lényege az, hogy

az árellenőrzési bizottság vidéki szerveinek bevonásával, a helyi hatóságok javaslatára, az ország egyes vidékeire vonatkozóan meg fogja állapítani az újnyer-vezetelt helyi legmagasabb árat.

amely árat az ország minden helyi-ségében állandóan plakátokon fognak nyilvánosságra hozni. Az egyes cikkek árnyezkedést más-más számú plakátok fogják közzéadni; így pontos szám lesz a hufelők árát tartalmazó plakátok, a fehér plakát teszi közzétudomásra a tej-és tejtermékek árát, zöldes plakát közli majd az egyes piaci árúkat, zöldesfelek hatósági árát.

A pompásan elgondolt új rendszer természetesen csak akkor fogja beval-tani a hozzáfűzött várakozásokat, ha a közönség legzseleesebb rétege is se-gítségére lesznek a hatóságoknak, és senki sem iparkodik majd magasabb áron eszakozni vásárlással, vagy éppen az árú elrejtésével, a forgalomból való kivonással vagy a spekuláció segít-ségére élteni.

Ma, ezekben a rendkívüli idő-ken mindenkinél, természeténél fogyaszkodni és kereskedni egyformán össze kell fognia a közös nagy cél érdekében és a haza érdekeit kell szolgálnia mindenkinél...

Az értekezletet vités Lukács Béla országos elnök nyitotta meg. Meleg szavakkal köszöntötte a kormány tagjait, majd ismertetette a párt eddigi munkáját. Hangsúlyozta, hogy a párt valamennyi képviselője egy embertársat áll Erdőssy László miniszterelnök és kormánytagok mellett megjelentek még az érkezők, Jelen voltak a párt országgyűlési képviselői, a felsőházi tagok és a főispánok úrvendé-lyen teljes számban.

Ezután Erdőssy László miniszter-elnök mondatot nagyobb beszédet és beszámolt az idősebb kormánytagok és politikai kérdésekről.

Bejelentette, hogy a költségvetés tárgyalása után a kormány benyújtja a mező-gazdaság fejlesztéséről szóló törvényjavaslatot,

majd az iparfejlesztési törvényjavas-lat tárgyalására kerül sor. Leszövege ezután a miniszterelnök, hogy

a magyarság büszkén vesz részt a dicso német és olasz haderő oldalán az európai kultúra rom-lására törő bolsevizmus elleni harcban.

Főmunkoságu Uruknak, a vezéri fő-hadizálláson tett látogatásáról megemlékezve rámutatott a miniszter-elnök arra, hogy azóta dicso válogás-gá vált minden amit annak a fohadi-álláson mint jogos várakozást hoz-tak indomaskra. Megállapította még az is, hogy a látogatás során

mindenkor különös megbecsi-lyéssel emlékeztek meg a magyar katonáiról.

Meleg szavakkal szövege a mi-niszterelnök ezután a bolgár minisz-terelnöknek az évszázados bolgár-magyar barátság jegyében lefolyt látogatásáról

A miniszterelnök nagyhatású be-szédét ezekkel a minden becsületet magyarrhoz szóló szavakkal fejezte be:

A haszonbérleti jogviszonyból eredő vitás kérdések rendezését kérte az Országos Mezőgazdasági Kamara

Az Országos Mezőgazdasági Kamara üzemi és földgazdasági szakosztálya a terménybérlet haszonbérleti szerződésének megadásán a haszonbérbeadó és bérlő között felmerülő vitás kérdéseket foglalkoztatja, annak a meggyőződésének adott

kifejtését, hogy a félreírások elintéztetése és a vitákból kifolyólag meginduló pereskedés meg lehetne előzve, ha a kormány esetek a kérdéseket rendezeti után szabályozza. Az Országos Mezőgazdasági Kamara azért, amint a kérdést fordítva a kormányhoz, hogy az érintett vitás kérdéseket rendezeti után szabályozza. A Kamara a szabályozás módjára nézve azt javaslotta, hogy a haszonbérbeadó bér fejében mindenképp az az összeget kaphassa meg, amint akkor érthető el, ha a haszonbér fejében kibírótt terménymennyiségért természetesen vehető át és a teljesítés helyén maga értékesíthető.

Vitéz honvédeink tímpellek első őszi ülésén a Ház

A képviselőház szeptember 22-én tartotta nagy érdeklődés mellett a nyári szünet után első ülését. Tassándy Nagy András elnök az ülés megnyitása után köszöntőben az újból összehívott képviselőházat, majd a következőket mondta:

— Az egész Ház — érzelmelt tölm. — az elmúlt hónapok megemlékezés a honvédeinkről (lelkis eljenzés és taps), testvéreinkről, akik az országát sok-sok kilométer távolságban nagy harántuk, a német hadsereg oldalán (rúgótt taps és eljenzés) kemény harcok vívták, hogy Európa népeit, a civilizációt, a keresztény kultúrát és nemzeti létünket is fenyegető bolsevizmus megsemmisítse segítségén. Nincs sárg, amely ne hozna hírt vitézeink magyarról fegyvertényeiről.

— Az Isten áldja meg neves, tisztá előfordító hősököt! harentak. A honvédek hősi magatartása legutóbb azra ándította a német hadsereg legfőbb vezérét, hogy a Kormányzó Ur személyén keresztül (lelkis eljenzés) a honvédek kiválóságát és magyarságát katonái orvonyait kitüntetést méltán ismerte el. Amióta erővel lát a nemzet hátrétség képviselői örömmel emlékeznek meg, kegyeleles érzeléssel és hálával gondolunk azokra a fiainkra, akik ezekben a harcokban életüket áldozták fel.

A Ház tagjai az elnök a szavainál felálltak és párceres néma tiszteletadással fejezték ki hálájukat azok honvédeknek.

Tassándy Nagy András emntin Széchenyi István gróf születésének százötvenadik évfordulójáról emlékezett meg. Meltatta a legnagyobb magyar országgyűlés reformerzmét, majd

bejelentette, hogy a felszárít emlékvét együtt a két Ház nevében az országgyűlés házban Széchenyi-emléktáblát helyezett el.

Amely október 20-án délelőn fogtak a két Ház tagjainak jelenlétében helyezett emléptáblát keretében leleplezték.

Végül a nokia fin nóp hóies szabadságkielmondóit szólt.

— A legnagyobb megbecsüléssel, tisztelettel és csodálattal nézünk a finn nép küzdelmére — mondták és országunk visszaszállítása ezért hálafias örömlökben tessvérv. szertellett osztorokbunk.

Általános helyeslés közben jelentette be az elnök, hogy erőll a képviselőház nevében a finn képviselőház elnökét távirattal fogja értesíteni. Bemutatta ezután a miniszterelnök átrátást a közléltási minisztérium dént változtatásokról, ismerteve a miniszterelnök többrendbeli átrátást közléltási kérdéseiben, majd bejelentette, hogy a Ház tudósít szereseti a Budapesti Köszönet Emlékért Főosztály tiompolgárvágotól törvény megfosztással és az ügyet a képviselőház az állandó összehívhatatlansági beállításhoz vette át.

Vajna Gábor Eölkhardt Tibor összehívhatatlansági ügyéről mondott felszólalása után az ülés 1 órakor fejeződött be.

A németek 1,5 millió négyzetkilométernyi szovjet-területet szállítak meg eddig

A nagyháború eseményei

Október 22-én volt negy hónapja, hogy a rettenetes arányú szovjet elleni háború megkezdődött. A német csapatok június 22-én léptek át a Bug folyót és azóta szünet nélkül tart az előnyomulás az iradatlanul nagy orosz területre. S a harc ma már az európai népek nagy többségének „keresztés háborúja”: az istentagó bolsevizmus ellen. A berlini lapok számszerű adatokat közölnek a négy hónap alatt elért hadisikerek kidomborítására. Az adatok szerint

a keleti hadjárat negy hónapja alatt meghódított terület 1,5 millió négyzetkilométer kiterjedést. A rajta élő lakosság száma 65 millió, és a Szovjet-Unió 81 nygyvárosából a német csapatok ez alatt a rövid idő alatt 17, összesen 5,7 millió lakossal rendelkező város szállták meg.

Kilenc nagyvárost, összesen 9,9 millió lakossal közvetlenül fenyegetnek a német fegyverek. Ezek közül Moszkvának 4,3, Leningrádnak 2,3 millió, Charkovnak 800.000, Rostovnak pedig félmillió lakosa van. Mindebből kiderül, hogy a Szovjet-Unió nagyvárosai lakosságának 67 százaléka vagy német kézben, vagy német túzítvátságban van.

A hírek szerint, amelyek a moszkvai nagyháború menekülésről, a szovjetkormány szakszakadásáról és a szovjethaderő külön csoportokra bontásáról számolnak be, a Szovjet-Unióban a végső felbomlás jelei kezdenek mutatkozni. Ezeket az híreket az a Londonból érkezett jelentés, amely szerint a londoni szovjet nagykövét drámai hangú felhívásban fordult újlag az angol néphez és abban hangsúlyozta, hogy „kíméletlenül az, ami az előzőekben hónapokban a Szovjet-Unióban történni fog.”

A döntés közben erősen érik. Elcsélt Odessza, a hatalmas feketetengeri kikötőváros, Szatalino, a Donec-medence fontos hadiipari központja.

A németek tíz napig tartó macakos harcok után elfoglalták Dugó szigetét, s az egész balti tereg felszabadt. Leningrád egyharmadát rommá lótték a németek. A menthetetlen

Moszkvában rémuralom ütötte fel a fejét.

Moszkvát menekülők özönlik el a szibériai városokat, mert éjjel-nappal bombázza Moszkvát a német légitábla.

Lendületesen folyik a Donec-iparvidék megszállása is. A magyar felhivatalos jelentés is kiemeli, hogy „nagy pontok kerültek a szövetséges hadak birtokába, amelyeknek bészérvét a védelem leglényegesebb alappilléteitől fosztották meg az ellenségért”. Egy nappal később pedig a jelentés azzal egészítődik ki, hogy „a szövetséges erők a Donec-medence iparvidékének legjelentősebb részét elfoglalták”.

Japánban katonai jellegű kormány alakult Tozoi után nagyminiszter megválasztása után. Japán slánsz politikája azonban semmiféle változást nem szenvedett. Az új miniszterelnök három pontban adta ki utasításait: 1. Meg kell oldani a kínai viszályt. 2. Választani a felemelkedés és hanyatlás között. 3. A japánellenes erőktől kezdett bekerítés elleni küzdelemben olyan intézkedéseket kell tenni, amelyek biztosítják Japán jólétét és biztonságát. Az új japán kormány megalakulása után a japán-amerikai tárgyalások megindulása van kijelölve. Londoni hírek szerint azonban kevés a remény a megegyezésre.

Amerikában meg mindig erős harc folyik a senlegesítő törvény elfüg-

gesztése körül. Roosevelt elnök elrendelte a Szovjet-Uniónak juttatandó amerikai segítség meggyorsítását. A beavatkozások-pártiak több amerikai ügy elűléstése miatt döntésként készülnek.

S amíg a nagy elvi és szócsoata folyik Washingtonban, a japán félhivatalos iróda jelenti, hogy a moszkvai értesítés óta egyetlen egy amerikai aljártványgható se jutott be Wladivostokba.

Nem érdekelten ezzel a japán kijelentéssel kapcsolatban megemlítjük a berlini híradást, amely szerint: „A keleti háború a hadigazdálkodás terén is előtérbe került a Birodalom javára...”

Négy százmillió pengő hitelt nyújtottak a hitel-szövetkezetek

Az Országos Központi Hitel-szövetkezet megadta adta ki az OKH és a kötelek hitelszövetkezetek legfontosabb adatait összefoglaló statisztikai kimutatást. Ez a statisztika tisztá és világos képet ad a hitelszövetkezetek szervezetei alyáról, jelentőségéről és szerepéről. Az összes hitelszövetkezeti saját tőke, vagyis az üzletrésztőke és a tartalékokat együttesen 61.637.000 pengő, amelyből 27.144.000 pengő az OKH-ra, 34.493.000 pengő pedig a területi hitelszövetkezetek esik. A takarékbüdtállomány 143.531.000 pengő, ebből a kőzpontnál van az 49.729.000 pengő, a tagviszonyoké pedig 93.862.000 pengő. Az egész hitelszövetkezeti kihelyezés közel 400 millió pengő, amelyből 85,3 millió pengőtt közvetlenül az OKH folyósította. A kötelek hitelszövetkezetek száma 1386, működésük 3760 községre terjed ki, tagjaik száma 665.000 család.

Szövetkezeti munka

Mátraverebely, nógármegyei község, a lakosság és a környékbeli szövetkezetek képviselőinek jelenlétében, október 12-én avatva fel újonnan épített szövetkezeti épületében megemlékezett a Főreter György országgyűlési képviselő, dr. Pacozoly Zoltán m. kir. kormányfőtanácsos, vármegyei t. főügyész, Kubicsa István vm. főjegyző és sokan a közeli községek vezetőségei közül. Achácz József községi főjegyző üdvözölt szavai után Bencze Lajos községi bíró megemlékezését, amelyben felhívta az értező Wünsch Frigyesnek, a Hanga alnök-vezérigazgatójának azt az oklevelet, melyben Mátraverebely tisztelet és hálája jelenlét díszpolgárává választotta. Dr. Wünsch Frigyes válaszában kijelentette, hogy falusi tanulmányutján Mátraverebely az erdők szövetkezet volt, amelyet megalapított. Ekkor beszélt meg az új szövetkezeti otthon építését is amit megemlékezéssel emlékeztetett. Beszédét azgal fejezte be, dolgozni, az a szabadság, igazság és a törvény.

A Hanga szövetkezeti központ igazgatósága a községi főjegyzőnek, aki a szövetkezeti ügyvezető-igazgatója, a községi bírójának, aki a szövetkezet elnöke és Trepdé Ányóval közölte az eredményes szövetkezeti munkásságukért díszes kitüntetés oklevelében fejezte ki elismerését.

Szomor, zemlínmegyei község. A Hanga Ipar Rt. által a húszéves csell uralom alól felszabadsultak emlékére szócsoportozott szövetkezeti színházát folyó é szeptember 28-án avatta fel és adta át hivatalosan. A nemzeti Hírszócsoport elhangzás után az emepléty Trepczy Sándor, szövetkezet elnök, igazgatója ismételt beszédet mondott. Beszédét Keresztury Józsefnek, megszólalt által működő Magyar Nemzeti Párt szentatörvényű özevgye vállalta.

Honvédhősök kifüntetése

A Kormányzó Ur Ötömföldés a Szovjet elleni hadműveletek alkalmából az alábbi kitüntéseket adományozta:

A Magyar Erdemrend Tisztekezesítélt a repülőhálót halt Tanos Béla vezérkapitány ezredesnek; elrendelte továbbá, hogy a dicsőség elismerése tudtul adassék Eday Tibor és Lipity György századosoknak, Péterfalvy Molnár Elek és Jász Dénes tartalékos hadnagyoknak; a Magyar Arany Vitézségi Ermet adományozta: a hősi halált halt Krikszén Gábor karp. c. őrszázadosnak, a Magyar Nagy Érdem Vitézségi Ermetet újlag; az hősi halált halt Matházy Béla tizedesnek; a Magyar Nagy Érdem Vitézségi Ermetet: a hősi halált halt Szász József hdp. őrmesternek, Szalmári János hdp. őrvezetőnek, Pistovtor Gyula tart. tizedesnek, Juhász István tizedesnek, Maszkeia Imre honvédek, Veres Sándor karp. c. őrvezetőnek, Dmuskó Ferenc tart. tizedesnek, Asztalos Gyula tart. tiz. c. szónok;

Balla Lajos hdp. őrmesternek, Dobrovolsky Béla, Kolmár Loránt tart. hdp. őrmesternek, Hajdu Lajos karp. c. szakszázadosnak, Vitéz Madarász Lajos ht. c. őrmesternek, ifj. Gáti István karp. honvédek, Permetei Kornél hdp. őrmesternek, Pinta Sándor c. szakszázadosnak, Szívós László krp. c. tizedesnek, Rónási István tart. szakszázadosnak, Fodor István tizedesnek, Póhl Andor karp. c. őrmesternek, Bégy György tart. szakszázadosnak, Dávay Zoltán őrv. c. szakszázadosnak, dr. Nemesy Egon hdp. őrmesternek, Mojzer Károly tart. szakszázadosnak, Dombóvári János tiz. szakszázadosnak, Soós László c. őrvezetőnek, Bakos Gyula ht. c. őrmesternek, Varga János ht. őrmesternek, Nagyszéki János tart. tizedesnek, Krétei József ht. c. őrmesternek, Erdői Sándor ht. őrmesternek, Macsó József ht. c. őrmesternek; a Magyar Érdem Erdemermet Németh László ht. törzsőrmesternek; a Magyar Bronz Erdemermet Berza István szakszázadosnak és Bodor Pál honvédek; a Magyar Nagy Érdem Vitézségi Ermetet: a hősi halált halt Fülöp József honvédek; Csapó József tart. c. szakszázadosnak, dr. Csencsik László hdp. őrmesternek, Csereháti István honvéd c. őrvezetőnek, Tóth Gyula ht. őrmesternek és Kovács István i. szakszázadosnak; a Magyar Bronz Erdemermezet Gyulács Ágoston ht. szakszázadosnak; a Magyar Bronz Erdemermet Karkos Géza ht. őrmester c. törzsőrmesternek, Mihóki Károly, Nagy Lajos, Simon Lajos, Václav Péter és Püszek Rezső ht. őrmesternek.

Nem gazdaságos a sérülés és barmifélysítés a törvényes vecc

Rákoshegyi bakteriumbű

szélt. Kapható és megrendelhető csak

AULTIKY OTTÓ
Budapest, VII., Deákly - n. 84. 12. 2/a
A. K. Deákly és Budapest

6 8 10 12 16
5.10 7.50 9.60 11.40 13.80 16.80

Tanulásiak prospektus és lap
tanulásiak ingyen.

A kormány felemelte a hadigondozottak és hadifözvények járadékát

A kormány rendeletet adott ki a Világháborús hadigondozottak járadékának emeléséről és a járadékme-

gvaltasban részesült hadifözvények segegyezéséről.

A minisztérium a világháborús II. járadékosztály hadirokkantak járadékát 50 százalékkal, a III. járadékosztály hadirokkantak járadékát 25 százalékkal és az 50. életévüket be nem töltött legénységi hadifözvények járadékát 100 százalékkal (öt pengőről tíz pengőre) felemelte. Tekintettel arra, hogy a hadigondozottak megélési viszonyai — az életkörülmények drágulása következtében — már hosszabb idő óta megnehezültek, a járadékok 1941 július 1-től 1-étől visszamenőleg emeltettek fel. Ugyanittól az időponttól kezdődően a járadékmegvalósításban részesült hadifözvények közül azokat, akik támogatásra feltétlenül részesülnek, a honvédelmi miniszter segélyben részesítheti.

A járadékok emelésével kapcsolatban felhívja a honvédelmi miniszter a hadigondozottak figyelmét arra, hogy

a rendelettel megállapított magasabb összegű járadékok folyósítása iránt hivatalból intézkedett. A július 1-ével visszamenőleg járó különbözetet az érintett hadigondozottak folyó évi december hó-1-éig kézhöz kapják és ily ügyekben semmiféle kérelmet sem kell intéznie a

hatalóságokhoz. A járadékmegvalósításban részesült hadifözvények segélyezésére csak a folyamatosan lévő összeírások befizetése és feldolgozása után kerülhet sor. A segélyek először körülbelül folyó évi december havában kerülnek kiosztásra. A segélyeket az érintett főzvények ugyancsak 1941 július hó-1-től visszamenőleg kapják és ilyen ügyekben sem kell külön kérelmekkel fordulni a hatalóságokhoz.

egyföldi, hogy az ilyen tulajdonközösségek megosztása a birtokpolitikai célkitűzéseinek megfelelően történjék, másfelől pedig biztosítja azt is, hogy az ilyen tulajdonközösségek a jövőben ne akadályozzák a zsidók tulajdonában lévő eszemi hányadoknak birtokpolitikai célokra való felhasználását.

Az elmondottak világosan bizonyítják, hogy a szóbanlévő rendelet ismét jelentős lépéssel viszi előre a kormány földbirtokpolitikai célkitűzéseinek megvalósítását.

MI A FALU GAZDASZÖVETSÉG?

A Falu - Gazdaszövetség a falusi és földművelő lakosság, valamint a községek érdekképviseleti szerve.

Alapítók:

Károlyi Sándor gróf, a magyar agrár- és szövetkezeti mozgalom megalapítója; Darányi Ignác földművelésügyi miniszter; Bernáth István, Meskó Pál, a Magyar Gazdaszövetség v. előke, illetve igazgatója; Rubinek Gyula, Nagyatádi Szabó István és Mayer János v. földművelésügyi miniszterek; Balogh Elemér, a Hanzsa v. vezérigazgatója; S. C. ha a d i Károly v. földművelésügyi államtitkár, az OKH alelnök-vezérigazgatója és mások.

kivánságának, bajának, ügyeinek, panaszainak örömeinek hangját az utat és megkezdés azokat a törvényes kereteken belüli — rendezésére.

A Falu-Gazdaszövetség központja ezt a hivatást a községekben alakított faluszövetségi fiókok, gazda-, földművelés-, olvasó-, stb. körök alkották. De feladatai közé tartozik népies sajtótermékek kiadása, könyvtárak létesítése, bet. és külföldi tanulmányutak, gazdaságversenyek, falunapok, kihelyek, kaszinói tanfolyamok, gazdasági, cércserékek rendezése. Olvasószervek, Németországba és Bulgáriába; továbbá a szegényes iskolás gyermekek tejfel való ellátása.

A Falu-Gazdaszövetség a falu gazdasági életében képviseli és megőrzi a szövetkezeti rendszert, amely megvédi a kisembert a kizsákmányolás ellen és lehetővé teszi, hogy az szövetkezetekbe tömörüljön, sőt, szeptember gazdasági boldogulását előbbre vihesse. A szövetkezeti rendszer gazdagságot, függetlenséget és hatalmat teremt a népetek és nemzetek között. Előnk tehát a hitel, fogyasztási, értékesítési, tej- és földművelési, stb. biztositó szövetkezeti mozgalom terjesztése.

Mindez természetesen csak abban az esetben valósítható meg, ha a falvak lakossága a gazdasági és szellemi élet terén lépést tart a haladással. Ezért a Falu-Gazdaszövetség vármegyéi és kerületi gazdászövetségeket tart, előadásokkal részletesen tájékoztatja a lakosságot a földművelési, gazdasági, társadalmi, jogi, pénzügyi, kulturális, egészségügyi, szociális, stb. kérdésekről, továbbá a községek érdekeit, mint a községek országos érdekeivel szemben. Feladatait tekintve a vallás- és hazaelzelen. felforgató törekvésekkel szemben való harcot és a társadalmi békeken — a jogos érdekek kielégítése után történő biztositását.

POLITIKA

AZ 1942. ÉVI KÖLTSÉGVETÉS A HÁZ ELŐTT

Beményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter a képviselőknek október 23-iki ülésén bejelentette

az 1942. évi állami költségvetést és a hadiköltségek ártérlekedését — a változtatásra vonatkozó törvényjavaslattal.

A költségvetést, a hadiköltségjavaslattal a Vasárnapi legközelebbi számban fogjuk ismertetni.

A KISZOMBORI FÜGGETLEN KISGAZDAK ECKHARDT TIBOR ELLEN

A Magyar Élet Pártja Kiszombori szervezete pártválasztmányi ülést tartott, amelyen szókatlanul nagy számban jelentek meg a volt Független Kisgazdák hívei is, akik ezzel minden kétséget kizáróan kifejezést juttattak, hogy Eckhardt Tibor irányzatával szemben szeszszelők a Magyar Élet Pártjának célkitűzéseit helyeslik.

Célja

Általában a falu népének, különösen a gazdáknak és földművelőknek, politikai pártoktól és azok törekvésaitől függetlenül való megszervezése, a községek és a falu népének gazdasági, szociális és kulturális gondozása és fejlesztése vallásérkölségi alapon, továbbá a mezőgazdaság jogos érdekeinek a közélet minden ágában való érvényesítése.

Különösen célja

A Szövetkésnek az időnként felmerülő kérdések agrárpolitikai oldalról való megvilágítása és ezekre nézve egyetemes gazdasági és nemzeti közvélemény megteremtése.

Főtevékenysége

A falusi és földművelő nép lelkeiben ábrándtartani és hazafias érzést; ápolni a nemzeti öntudatot; a falvak polgárságát egységes ábrába tömöríteni; továbbá a községek érdekeit, mint a községek országos érdekeivel szemben. Feladatait tekintve a vallás- és hazaelzelen. felforgató törekvésekkel szemben való harcot és a társadalmi békeken — a jogos érdekek kielégítése után történő biztositását.

A Falu - Gazdaszövetség tehát az az intézmény, amely a falvak

Ujabb fontos rendelet a földbirtokpolitikai célok megvalósítására

Beményi Dániel fővárosi földművelésügyi miniszter a 280.000/1941. F. M. sz. rendelettel az október 16-án 15-én hatályba lépett az 1940-IV. törvényekről az idegen állampolgárok mező- és erdőgazdasági ingatlantervezésére, az idegen községekben mezőgazdasági ingatlantervezésre, valamint az átengedésre kötelezett utján szerzett ingatlanok járó kártalanítási megállapítására és kifizetésére, továbbá a zsidók és nemzsidók közötti vagyon felosztásának fennálló tulajdonközösségi megosztásokról vonatkozó nagyfontosságú rendelkezéseit. A rendelet szerint

nem magyar állampolgár mező- és erdőgazdasági ingatlan jogügylettel csak előzetes engedéllyel szerzethet.

Örökös-utján való szerzés — ideértve természetesen a végrendelet alapján való szerzést is — szintén sem kell engedély. A nem magyar állampolgárok vonatkozó rendelkezéseket jogi személyekre is megfelelően alkalmazni kell.

Az új rendelet az 1940-IV. törvényekről vonatkozó rendelkezések megfelelően kimondja, hogy az idegen községekben mezőgazdasági ingatlantervezés tekintetében kis- és nagy községekben az ingatlan felvásárlása, az elidegenítő és szerző fél személyi körülményeire tekintet nélkül — a törvényben megállapított eseteket kivéve —

megilleti az államot az elővásárlási jog és az ügylet tudomásulvétel az állami elővásárlási jog gyakorlása nélkül is meg lehet tagadni.

E rendelkezés hathatósan biztosítja a földbirtokpolitikai célkitűzések egyetemes irányítását és megvalósítását, egyben pedig megakadályozza azt, hogy

valamely község határában más községeknek engedély nélkül ingatlanokat szerzhessenek.

A rendelet pontosan megállapítja azt is, hogy a szóbanlévő rendelkezések szempontjából ki kell állandó más községek lakói is megállapították az ingatlantervezési összeg megállapítására és kifizetésére vonatkozólag ki mondja a rendelet, hogy

az átengedésre kötelezettet a telepfiszi alpból az egész becsérték, illetőleg a teljes haszon-

bőr megfizetésével kell kártalanítani.

A kártalanítási összeget buzában vagy rozsban kell megállapítani, aszerint, hogy az ingatlan főterménye a buza, vagy a rozs. Az így megállapított összeg felett az ingatlan birtokbavétele előtt pengőben kell kifizetni, míg a másik felét tolciaszék kötvényben kell kiegyenlítani. A 4 százalékos kötvényeket az Országos Földművelésügyi Minisztérium állítja ki. Ezekkel a kötvényekkel a birtokszerek is törleszhetik az adósságot. A buzának vagy rozsnak pengőre való átszámításánál a hatalóság megállapított ár, illetőleg, ha ilyen nincs, a pénzügyminiszterrel egyetértve a földművelésügyi miniszter által megállapított ár, az irányadó. Ha az átengedésre kötelezett az átengedett ingatlan ellenértékét gyár, banya, iparvállalat stb. akarja befektetni, vagy megmarad birtokán akarja a gazdálkodást belterjesztébe tenni, kérheti, hogy a kártalanítási összegnek korlátozott mértékű részét is készpénzben kapja meg. E kérelmet tárgyában a minisztérium határoz.

Igen nagy jelentőségű szabálya a rendelkezletnek az, hogy

a háborús időkhöz és a gazdasági válságok idején szerzett ingatlanok ellenértékét és haszonbérét — a jogtalan nyereség mérvéhez képest — a valóságos és teljes becsértéknek, illetőleg haszonbérnek alacsonyabb összegben is meg lehet állapítani.

Fontos rendelkezést tartalmaz a rendelet a zsidók és nemzsidók közt ingatlan felosztásának fennálló tulajdonközösségi megosztására is. A rendelkezletnek az szabálya biztosítja

Zelenski „Mátyás”-zuzó

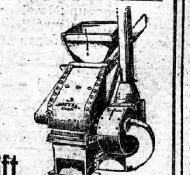
legmodernebb egyteljes 515-1, szartépp-és silóitit gépek.

Üzemükben szereljük szitálunk és metszőkésűkkel. Alacsony fordulatszám.

EGYEB GIÁRTMÁNYAINK: Telerautógépök, gumikézők, „Zelenski” lovakosok, laktatók, öntözők, rotyó-szappanok, „Julian” acélkerék, tengelyek, hengerek szerkezetek, tilizfeszítendőgárgonák, légtalmi fel-szerelések.

Gróf Zelenski Róbert Gépgyár Kft.

Pestszentkereszt, Mikszáth-u. 18.

Telefon: 147-213, 347-566.

TIZPARANC SOLAT

A Magyar Élet Pártja, amely nagy súlyt helyez arra, hogy megfelelő felvilágosítsa az ország közönségét, kihozza a *háborus idek tizparancsolatát*. Ebben azt a magatartást kívánja megszabni, amelyet minden magyar embernek követnie kell. Az érdekes felhívás így hangzik:

1. Kijzd az árdárgítók ellen.
2. Ha árdárgítót találkozol hívj rendőrt, mert ez a kötelességed.
3. Ne fizess többet senkinek a hatóságilag megállapított árnál.
4. Segíts az árellenőrzők munkájában.

A NEMETORSZÁBAN DOLGOZÓ

MAGYAR MUNKÁSOKHOZ!

A Berlii M. Kir. Főkonzultáshoz beosztott M. Kir. Gazdasági Munkügyi Felügyelő közleményei:

1. A hazatüzást a német hatóságok rendezik, tehát egyelőre nem tudjuk közölni sem azt, hogy mikor indul az első vonat, sem azt, hogy melyik környékről. Mindenki legyen nyugodt, még ebben az évben hazatérhet.
2. Több munkás panaszoktól, hogy csak fátalpu cipőt kapott. Sajnos, ezen nem segíthetünk, áruilnünk kell, hogy idegen és nem állandó munkásoknak még ilyen is adnak. Amit adnak, csak fogadják el.
3. A krumpli és répa akkord munkájának megkezdésekor többen keveselték az akkordmunkára megállapított bért. Már többszöris közöltük, hogy a munkabéreket nem mi állapítjuk meg. Az akkordbérek az egyes Arbeitsamtok területe szerint változnak. A béreket a bérszabályzat (Tarifordnung) írja elő. Nem mondhatják a munkások, hogy ezt, vagy azt a munkát csak akkoriban, vagy csak órábr mellett végzik, és főként sem mi eszetre nem hagyhatják a bér szabályzatát. Ha úgy érzik, hogy a bér megállapítása sérelmes, tehát mindjárt 30 százaléknál többet nem tudnak keresni az akkordmunkában, mint egyébként az órábr mellett, és ezen a munkaadó változtatni nem tud, abban az esetben egy személy (a tolmács vagy a csoportvezető) menjen el az illetékes Arbeitsamt-hoz (minden esetben a munkaadó tudtával) és ott adja elő a sérelmet.
4. Mindenszentek napja (november 1.) egyházi ünnep, erről a napról a szentmise hallgatása nem tehető át a következő vasárnapra. Amennyiben a munkaadó Mindenszentek napján a munkát megköveteli, úgy köteles az azon a vidéken érvényben lévő ünnepi munkadíjat fizetni. Természetesen akkordmunkánál ez a kereset nem változtat. A munkát ezen az ünnepen sem lehet megtagadni. Ha a munkaadó nem követeli meg a munkát, de a munkások önként dolgoznak, úgy ünnepi munkabérré jönek nincsen.

TÖRÖK ENDRE
m. kir. gazdasági munkügyi felügyelő.

ÜZENETEINK:

Trecksó István, Kassel I., Frist Bachweg II., Lager I.: Családja közli, hogy felesége jól van; valamennyien szeretettel üdvözlik: — Urbán Erzsébet, Radeagst, Post bei Satow, Morutz Ida, Lettin über Halle/Saale és Barath József, Erfurt, Johannesferl 8/B. Cimikre elküldöttük a hozzátartozók által megrendelt szótárakat. Reméljük, meg is kapják hamarosan. Üdvözlét. — Markó József, Görlitz: Szeretettel olvastuk a hazafől való visszaférés feletti örvendőző sorait. A lapot a mai nappal megindítottuk címére; azért fizetnie nem kell. Ami a szótár küldését illeti, a kisebb szótár ára 4.20 pengő, a nagyobbé 7 pengő. Irja meg hozzátartozójának, hogy címünkre vagy 4.20 pengőt, vagy 7 pengőt küldjön be, aszerint, hogy melyik könyv kiküldését kívánja. Természetesen a pénz beküldésével egyidejűleg írja meg hozzátartozója az Ön nemetországi címét is. Üdvözlét. — Szegedi István, Jahnberg, Post Lobeofnung: Levelet illetékes helyre továbbítottuk. — Szabó Sándorné, Hornburg: Levelet illetékes helyre továbbítottuk. Már

Jában, mert azok rajtaid sejtjenek.
5. Az árakra ne csak magad vigyázz, tartasd be másokkal is.
6. Ne ülj fel kőszá híreknél mert azok a spekulánsoktól erednek.
7. Beosztással élj, ne halmozz árut, rejtkezőket pedig jelentés fel.
8. Zugforgalomban ne vásárolj és ne adj el, mert azzal a tisztességes kereskedelem készítek csúszkán.
9. A nemzet érdekét tartsd szem előtt és ne engedj kijátszani a hatóságí rendelkezéseket.
10. Légy mélyt a szovjet ellen harcoló hősemkhez és vállald az igazságos áldozatot az itthoni fronton.

han országgyarapító Főmeltóságu Urunknak a vezéri főhadiszálláson tett látogatásáról szóló filmet. Szeretettel köszöntjük: — Hyés Imre, Kl. Veliast: Nagyon szép az az elhatározásuk, amellyel az OKKI-nél lévő pénzükh terhére, hazautazásuk feletti örömiük többé kifejezésül nemzetisimük lobogó beszerzésére kérik fel bennünket. Kérésinknek megsem tehetünk eleget, elcsővben azért, mert a derék székyei munkásoknak ahhoz, hogy hazafiaságukat kifejezzék, nincs szükségük drága pénzre tett zászóra. Ettől eltekintve, aligha tudnók a lobogót Önkökhöz eljuttatni. A pénzükh jó hasznát fogják venni ottthon; a székyei fiúk, leányok, ha ászólt akarnak, majd ászólnak maguknak, akár szines papírból is. Szeretettel köszöntjük mindannyiukat: — Tóth Lajos, über Neuruppin: Attól tartunk, hogy a személyes szükségletet meghaladó mennyiségek kizhozatalát nem fogják megengedni. — Csáki József, Stieten: Levelet illetékes helyre továbbítottuk. — Puskás József és neje, Niebude: Adománunk szerint: igen kedveljük fontosságú tényezőt jelentő leventéintézmény sokoldalú munkájának kimagasló eredményeit. Gyönyörű szabadszorgolokat és művészi zeneszámok, lélekemelő szavaltok, gyűrü-, nyújtóakadémia és talajtorna változtatták egymást. — Az ünnepi beszédet Szendy Károly polgármester tartotta.

Husz éves a leventeintézmény

A jubiláris ünnepségen résztvett a Kormányzó Ur is

A magyar leventeintézmény fennállásának husz éves évfordulása alkalmából a székesfevárosi katonai parancsnoksága nagyszabású ünnepséget rendezett a Magyar Művelődési Házában.

Az ünnepségen résztvett a Kormányzó Ur is, akit a színház előcsarnokában Szendy Károly polgármester üdvözölt. A műsort a Himnuszal nyitották meg, majd a fővárosi leventék bemutatták az egyre fejlődés és ma már a nemzet életében rendkívül fontosságú tényezőt jelentő leventeintézmény sokoldalú munkájának kimagasló eredményeit. Gyönyörű szabadszorgolatok és művészi zeneszámok, lélekemelő szavaltok, gyűrü-, nyújtóakadémia és talajtorna változtatták egymást.

Az ünnepi beszédet Szendy Károly polgármester tartotta.

Mélyeség hódolatát és halájt nyilatkoztak a kormányzó Ur iránt, hogy legmagasabb megjelenésével jelenlétével tenné az ünnepet.

Idézte a Kormányzó Urnak 1921 január havában mondott vezéri szótát:

— A fajvédelem nem más, mint honvédelem. Népek és nemzetek mint a faji egészség szajba meg, csak testben és lélekben erős faj állnak meg helyét a nagy világtudlemben, ezt tartjuk szem előtt a nemzet jók jövője érdekében.

Szendy polgármester büszkén jelentette ki, hogy ezt a jelmondatot tartották irányadó eszmének a főváros vezetői a leventeintézmény fejlesztésében.

Az ünnepséget gyönyörű táborüz-jelenet zárta be.

GAZDAÉLET

A buzában levő gyommag kérdése. A gabonák származékára vonatkozó rendelkezések szerint a gazdának a gabonalapon a csöplőgöpből kikérült gabonamennyiséget kell feltüntetni és ezzel kell elszámolnia, tehát nem áll módjában, mint a multiban a jelentős takarmányértéket képviselő gyommagot kivonni. Különösen jelentős értéket képviselnek a buzában levő gyommagvak amelyek terhet a buza eladásakor a gazdának át kell adni a vetőnek. A buza árt megállapított rendelet szerint 2% nál több idegen mag esetében az árbeli annyi százalék levonást kell szabóznai, amennyivel a gyommag több a 2%-nál. Ez a megállapítás a gazdákra nézve kedvezőtlen, amennyiben a jelentős takarmányértéket képviselő gyommagvakat minden elszószószóval nélkül kell átengedniük. Ezen viaszás helyzet kiküszöbölése érdekében az Országos Mezőgazdasági Kamara felterjesztést intézett a földmivélségi miniszterhez, kérve, hogy

a buzában 2%-nál több gyommag esetében az az egész többelészószóval megjelölt értéket vonják le az árból, hanem annak csak a tényleges értéket vezényonyított hányadát.

A gazdák saját darítása: nem ipartüz. A földmivélségi miniszter az ipartüz miniszterrel kapott felvilágosítás szerint, közli, hogy a gazdák által készíten be-szerzett darálóval végzett darítás — ha azaz a gazdák csak saját szőkségükérték darálják — nem tartozik az ipari tevékenység fogalmába és így a daráló ipartüz szabályait nem is ésszonyosítják rá.

De a darálógép kezelését magunknak a gazdákunk kell végezniük, gépész vagy kezelő nem tarthatnak. Az ipartüzgi miniszterünk ilyen tárgyban tartott kérelemre több esetben a gazdákra nézve kedvező döntést hozott.

Kinevezések a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél. A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete most tartott jubiláris igazgatósági ülégén Zlinszky György dr.-t vezérigazgató-helyettesé, Kulmann Lászlót és Csáky Ferencet ügyvezető igazgatóvá neveztek ki.

Gyümölcskertművelésképző ingyenes tanfolyam Miskolcon. Október hó 27-én nyílik meg a miskolci Gazdakamara 2 hónapos gyümölcskertmunkás tanfolyama. A teljesen ingyenes tanfolyam célja, hogy olyan gyakorlati és elméleti tudást adjon, amelynek a kertészeknek a saját, vagy mások kertművelésének okosabb kezelését és vezetését elősegíti. Érdemes dőnek díjmentes, részletes tájékoztatót küld s jelenléteket meg előgand a Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara, Miskolc, Szemere-u. 20.

Ősziek — tavaszok
NITROGEN-ellátása

PÉTI S Ó-VAL!
Mészsalétrom-mal!

Péti Nitrogénművek
RT. Budapest, V. Nádor-u. 21

Kénsavas ammoniák-kal!

